

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naro-
du vodnik!

Izbite vse vrste.
Cenik:
za celo leto Din 27—
za pol leta " 14—
za šest mesecev " 10—
za celo leto Din 27—
Izdati po tisku. - Pis-
manja sprejemajo naj
do priloži znamke za od-
pise. - Neizročena
plača se na sprajanje.

Kmetijski list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsakdo vživa
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
tajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kelečevski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Nova doba naše zgodovine.

Vladarjev proglas na narod. — Nova izvenparlamentarna vlada. — Narodna skupščina razpuščena, oblastne skupščine in občinski odbori razpuščeni. — Komisarijati. — Vidovdanska ustava razveljavljena.

Pretekli teden smo poročali, da je vlada Vukičević-Korošec odstopila. Takoj po odstopu vlade so se začela na dvoru običajna posvetovanja, ker je hotel vladar slišati mnenje zastopnikov vseh strank.

Najvažnejša med vsemi omenjenimi avdi-jencami je bila brez dvoma avdijenca pred-sednika HSS dr. Mačka in avdijenca Sv. Pri-bičevića. Dr. Maček je bil celo dvakrat v avdijenca, prvič v petek dopoldne, drugič pa v soboto. Kakor so časopisi poročali, je bil dr. Maček s potekom avdijenca zelo zadovo-ljen.

Po dr. Mačkovi avdijenca je bil radovedni svet silno napet, kaj da se bo zgodilo in ugi-banj ni bilo ne konca ne kraja. Nobena od številnih kombinacij pa ni držala.

V noči od sobote na nedeljo je bila kriza čisto nepričakovano presekana z vladarjevim ukazom, s katerim se postavlja nova vlada in razveljavlja vidovdanska ustava. Poleg tega je bila pa objavljena v »Službenih novinah«

(v uradnem listu) še cela vrsta novih kralje-vih ukazov, ki jih priobčujemo na drugem mestu.

Vodstvo HSS v Zagrebu je izjavilo na usta svojega predsednika dr. Mačka, da je z vladarjevo odločitvijo zadovoljno. Tozadevno izjavo dr. Mačka pričbujemo na drugem me-stu.

Svoje prijatelje opozarjamo in prosimo, naj ostanejo mirni in preudarni in naj se brezpogojno, kakor je to tudi ukazano, po-koravajo naredbam oblasti. Nihče naj se ne da begati od nikogar, ker res ni potrebno, da bi kdo trpel škodo. Mi bomo, kolikor nam bo to mogoče, nove zakone in naredbe ljudem poskušali raztolmačiti tako, da jih bo vsak lahko razumel in se po njih ravnal.

Kakor poročajo razni domači in tuji listi, bo sedanje stanje le prehodnega značaja. To se vidi tudi iz samega vladarjevega proglasa na narod, ki obeta novo ureditev države.

* * *

Kraljev proglas na narod.

MOJEMU DRAGEMU NARODU! — VSEM SRBOM, HRVATOM IN SLOVENCEM!

Najvišji narodni in državni interesi ter njihova bodočnost mi nalagajo, da se kot vladar in sin te zemlje obračam neposredno na narod in da mu odkrito in iskreno povem ono, kar mi v sedanjem trenutku nalaga moja vest in moja ljubezen do domovine.

Prišel je čas

ko med narodom in kraljem ne more in ne sme biti več posre-
dovalca.

Tekom tolkih prestanih naporov in tolike potrpežljivosti, ki sem jo pokazal v izvrševanju svojih težkih dolžnosti, je moja duša trgal obupni klic naših narodnih množic, delavnih in rodoljubnih, toda tudi izmučenih, ki so, vodene po svojem naravnem in zdravem razsodku, že davno videle, da se ne more več iti po potu, po katerem se je dosedaj šlo.

Moja pričakovanja kakor tudi pričakova-nja naroda, da bo razvoj našega notranje-političnega življenja prinesel ureditev in kon-solidacijo razmer v državi, se niso izpolnila. Parlamentarno delo in vse naše politično živ-ljenje dobiva vedno bolj negativno obeležje. Od tega imata narod in država za sedaj samo škodo. Vse koristne ustanove v naši državi, njihov napredek in razvoj celokupnega na-

šega narodnega življenja so s tem prišle v ne-varnost. Od takega nezdravega političnega stanja v državi ne trpi samo notranje življe-nje in napredek, temveč tudi ureditev in raz-voj zunanjih odnošajev naše države kakor tudi okrepitev našega ugleda in kredita v ino-zemstvu.

Parlamentarizem, ki je kot politično sred-stvo po tradicijah Mojega nepozabnega očeta ostal tudi Moj ideal, so začele zaslepljene po-litične strasti zlorabljati v taki meri, da je postal zapreka za vsako plodonosno delo v dr-žavi. Žalostni razdori in dogodki v Narodni skupščini so omajali v narodu vero v korist-nost te ustanove. Sporazumi pa tudi najbolj običajni odnošaji med strankami in osebami so postali absolutno nemogoči. Namesto, da bi parlamentarizem razvijal in krepil duh na-rodnega in državnega edinstva, pričlenja — tak, kakršen je — dovajati do duševnega raz-sula in narodnega razedinjevanja. Sveta moja dolžnost je, da z vsemi sredstvi čuvam držav-no in narodno edinstvo in jaz sem odločen, da to dolžnost izpolnim brez kolebanja do konca.

Čuvati narodno edinstvo in državno ce-loto, to je najvišji cilj Moje vladavine, a to mora biti tudi najvišji zakon za mene in za vsakogar. To mi nalaga moja odgovornost pred narodom in pred zgodovino; to mi nalaga lju-bezen do domovine in pieteta napram nešte-vilnim dragocenim žrtvam, ki so padle za ta ideal. Iskati zdravilo proti temu zlu z dose-

danjimi parlamentarnimi izpremembami vla-de ali pa z novimi zakonodajnimi volitvami bi pomenilo izgubljati dragoceni čas z brez-uspešnimi poskusi, zaradi katerih smo že iz-gubili nekoliko zadnjih let.

Iskati moramo nove metode dela ter pri-pravljati nova pota.

Prepričan sem, da bodo v tem resnem trenutku vsi Srbi, Hrvati in Slovenci razumeli to iskreno besedo svojega kralja in da bodo oni Moji najvernejši pomočniki pri Mojih bodo-čih naporih, ki imajo zgolj en cilj, da se v najkrajšem času doseže ustvaritev onih usta-nov, one državne uprave in one državne ure-ditve, ki bo najbolj odgovarjala splošnim na-rodnim potrebam in državnim interesom.

Zaradi tega sem odločil in odločujem:

Ustava Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slo-vencev od 28. junija 1921 se razveljavi. Vsi državni zakoni ostanejo v veljavi, dokler se po potrebi z Mojim ukazom ne ukinejo. Na isti način se bodo v bodoče ustvarjali tudi novi zakoni. Narodna skupščina, izvoljena 11. sep-tembra 1927, se razpušča.

S tem, da sporočam to svojo odločitev Svojemu narodu, naročam vsem oblastvom v državi, da po njej postopajo, a vsem in vsako-mur zapovedujem, da se ji pokoravajo.

V Beogradu, dne 6. januarja 1929.

ALEKSANDER s. r.

* * *

Nova vlada.

Nova vlada, ki je bila imenovana v noči od sobote na nedeljo, je sestavljena tako-le: ministrski predsednik in notranji mini-ster: general Pera Zivković, komandant kra-ljeve garde;

minister brez portfelja: Nikola Uzunović, narodni poslanec;

minister zunanjih del: dr. Vojislav Marin-ković, narodni poslanec;

minister saobračaja: dr. Anton Korošec, narodni poslanec;

minister financ: dr. Stanko Švrljuga, di-ректор Hrvatske eskomptne banke v Zagrebu;

minister prosvete: Boža Maksimović, na-rodni poslanec;

minister pravde: dr. Milan Srškić, narod-ni poslanec;

minister poljedelstva: dr. Oton Frangeš, univ. profesor v Zagrebu;

minister za šume in rude ter zastopnik ministra za agrarno reformo: Lazar Radivoje-
vić, narodni poslanec;

minister javnih del in zastopnik ministra pošte in brzojava: Stevan Savković, narodni poslanec;

minister za socialno politiko in zastopnik ministra trgovine in industrije: dr. Mate Drinković, bivši minister;

minister ver: dr. Tugomir Alaupović, podpredsednik Državnega sveta;

minister za narodno zdravje: dr. Uroš Krulj, sanitetni referent v Sarajevu;

minister vojske in mornarice: general Stevan Hadžić.

Zakon o kraljevski oblasti in vrhovni državni upravi.

»Službene Novine« so objavile naslednji zakon o kraljevski oblasti in vrhovni državni upravi:

Čl. 1. Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev je dedna monarhija.

Čl. 2. Kralj je nositelj vse oblasti v državi. Kralj izdaja in proglašuje zakone, postavlja uradnike in vse vojaške čine. Kralj je zapovednik vse sile. On daje ređe in druga odlikovanja.

Čl. 3. Kralj vrši amnestijo za vsa kazenska dejanja. Amnestija se lahko da pred otvoritvijo kazenskega postopanja, med postopanjem in po izrečeni obsodbi. Amnestija je splošna ali pa posamezna. Kralj vrši pomilovanja in more že prisojeno kazen oprostiti, zmanjšati ali pa ublažiti.

Čl. 4. Kralj predstavlja državo v vseh njenih odnošajih s tujimi državami. Kralj objavlja vojno in sklepa mir.

Čl. 5. Kralj in prestolonaslednik sta polnoletna, čim dopolnita 18. leto.

Čl. 6. Kraljeva oseba je nedotakljiva. Kralj se ne more klicati na odgovornost in ne more biti tožen.

Čl. 7. V kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev vlada kralj Aleksander I. iz dinastije Karadjordjevićev. Kralja nasleduje njegovo moško potomstvo iz zakonitega zakona po vrsti prvorojenstva. Če kralj nima moškega potomstva, si določi naslednika iz stranske linije.

Čl. 8. Kraljevski dom sestavljajo: kraljica-soproga, živi predniki kraljevi v prvi liniji, živi potomci kralja v prvi liniji s svojimi soprogami, rodni bratje kralja in njihovi potomci s soprogi. Sestre kralja-vladarja in vsi potomci, ženski potomci do omožitve. Stric kralja Aleksandra I. knez Arzen, knez Pavle s soprogo in s potomci, ženski potomci do omožitve.

Čl. 9. Kralj prebiva stalno v državi. Če se pokaže potreba, da gre kralj za krajši čas iz države, ga zastopa po pravu prestolonaslednik.

Čl. 10. Če prestolonaslednik ni polnoleten ali če je zadržan, zastopa kralja min. svet. Zastopstvo se vrši po navodilih, ki jih daje kralj. To velja tudi za primer kraljeve bolezn, ki ne ustvarja trajne nesposobnosti.

Čl. 11. Namestniška oblast pripada prestolonasledniku, ako je polnoleten. Če je mladoleten ali pa duševno ali telesno bolan, potem vrši kraljevsko oblast namestništvo. Namestništvo tvorijo tri osebe, ki jih kralj določi s posebnim aktom ali z oporoko. Istočasno določi kralj vsakemu namestniku tudi zamenike. Če je eden od treh namestnikov začasno odsoten ali sprečen, bosta kraljevsko oblast izvrševala ostala 2 naslednika. Na izpraznjeno mesto namestnika prihaja njegov zamenik.

Čl. 12. Za vzgojo nedoletnega kralja skrbe namestniki. Za imovino nedoletnega kralja skrbe varuhi, določeni s kraljevo oporoko. Če umrli kralj ni določil varuhov, jih imenujejo namestniki.

Čl. 13. Če kralj umre ali poda ostavko, prevzame prestolonaslednik, ako je polnoleten, tako vlado ter objavi to narodu s proklamacijom.

Čl. 14. Kraljeva dvorovina (civilna lista) se določi z zakonom.

Čl. 15. Kralj imenuje predsednika in člane ministrskega sveta, ki so neposredno podrejeni kralju in vrše posle z njegovim pooblastilom v posameznih granah državne uprave. Število ministrov določa kralj. Predno ministri nastopijo službo, prisežejo kralju zvestobo.

Čl. 16. Ministri so odgovorni kralju. Kralj sme obtožiti ministra.

Čl. 17. Ministre sodi državno sodišče. Državno sodišče je sestavljeno iz treh državnih svetnikov in iz treh kasacijskih sodnikov, ki jih imenuje kralj. Predsednik kasacijskega sodišča je predsednik državnega sodišča. Natančnejše odredbe o ministrski odgovornosti bo vseboval poseben zakon.

Čl. 18. Kralj izdaja in proglašuje zakone z ukazi, ki imajo moč zakona. Ukaze sopolpisujejo predsednik ministrskega sveta, resorni minister in minister pravde. Minister pravde postavlja pod ukazni zakon državni pečat in skrbi, da se zakon razglasi v »Službenih novinah«. Zakon dobi obvezno moč 15 dni po razglasitvi v »Službenih novinah«, ako zakon sam ne določi drugače.

Čl. 19. Upravno oblast vrše posamezni ministri v posameznih granah uprave na podlagi kraljevega pooblastila.

Čl. 20. Sodna oblast se vrši v vsej državi v imenu kralja.

Čl. 21. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v »Službenih novinah«. Za njegovo izvršitev skrbi predsednik ministrskega sveta.

Beograd, 6. januarja 1929.

Aleksander s. r.

Podpisi vseh ministrov.

Narodna skupščina zapečaten.

Tudi dosedanjemu predsedniku vstop prepovedan.

Po odredbah vlade, ki so bile izdane tekom noči, je bila Narodna skupščina takoj zaprta, tako da nima nihče več pristopa v skupščinske prostore. Zadnji so bili v Narodni skupščini Ljuba Davidović, Milan Grol in dr. Veljković, ki so v zgodnjih jutranjih urah pospravili tajništvo demokratske stranke in dali prenesti arhiv v prostore demokratskega kluba na Terazijah. Okrog 10. ure je prišel predsednik Narodne skupščine Ilija Mihajlović, toda skupščinski policijski komisar Jovanović ga je že pri vhođu ustavil ter mu sporočil, da mora po naročilu vlade vsakomur zabraniti vstop v skupščinske prostore. Vrata Narodne skupščine so bila tekom dopoldneva zapečaten.

Razpust občinskih in oblastnih samouprav.

V »Službenih novinah« je objavljen sledeči zakon:

§ 1. Vse občinske uprave v vsej državi se z današnjim dnem razrešujejo.

§ 2. V občinah mest Beograd, Zagreb in Ljubljana bodo postavljene s kraljevim ukazom na predlog ministra notranjih del nove občinske uprave.

§ 3. V ostalih občinah bodo postavljali nove občinske uprave veliki župani.

§ 4. Sestava in pristojnost občinskih uprav ostane še nadalje ista, kakor je predvidena v dosedanjih zakonih o občinah. (Uredbe, statuti itd.)

§ 5. Istotako bodo veliki župani razrešili vse dosedanje občinske beležnike in bodo postavili nove.

§ 6. Veliki župani bodo postavili v vseh oblastih komisarje, ki bodo vodili vse nadaljne posle dosedanjih oblastnih skupščin in oblastnih odborov. Podrobnejše določbe o poslovanju teh komisarjev bo izdal minister notranjih del.

§ 7. Vse določbe zakonov, uredb, statutov, naredb in pravilnikov, ki so v nasprotju s tem zakonom, se razveljavljajo.

§ 8. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, čim bo objavljen v »Službenih novinah«.

Obvestilo ljubljanskega velikega župana.

Veliki župan ljubljanske oblasti je v nedeljo izdal po nalogu vlade sledeče obvestilo: Današnje »Službene novine« bodo objavile naslednje ukaze:

1. Ukaz o novi vladi.
2. Kraljev nagovor na ministre.
3. Kraljev proglas na narod.
4. Zakon o kraljevski oblasti in vrhovni upravi.

K temu pripominjam, da je ustava suspendirana.

5. Zakon o izpremembah in dopolnitvi zakona o tisku.

K temu pripominjam in Vas obenem uradno obveščam, da prevzame cenzuro od danes naprej policijska direkcija v Ljubljani in da bo vsak list, ki bi komentiral ali kritiziral v neugodnem smislu, konfisciran.

6. Zakon o izpremembi in dopolnitvi zakona o zaščiti države.

7. Zakon o izpremembi zakona o občinski in sreski samoupravi in zakona o občinah.

Sestanki, javna zborovanja in privatna zborovanja strankarskega značaja so do nadaljnjega prepovedana.

Veliki župan je tekom današnjega dopoldneva izdal v smislu teh ukrepov podrobna navodila vsem podrejenim oblastvom in organom.

Razširjenje zakona o zaščiti države.

Prepoved plemenskih in verskih strank. — Novi predpisi za shode.

V »Službenih novinah« je objavljen sledeči zakon o dopolnitvah in izpremembah zakona o zaščiti države:

§ 1. Kot zločin v smislu kazenskega zakona se bodo smatrala naslednja dejanja:

1. Pisanje, izdajanje, tiskanje in razpečavanje knjig, novin, plakatov ali objav, kojih namen je hujskati na nasilje proti državni oblasti in splošno ogrožanje javnega miru ali javnega reda. To velja tudi za vsako pismeno ali ustmeno propagando ali nagovarjanje drugih, naj bi spremenili politični ali socialni red v državi z zločinom, nasiljem ali s kakršnokoli drugo vrsto terorizma.

2. Organiziranje, podpiranje ali ščuvanje članov posameznih udruženj, kojih namen je propagirati komunizem, anarhizem ali terorizem ali udruženj za polastitev oblasti, kakor sploh onega, kar je navedeno v prejšnji točki.

3. Izdajanje v zakup ali kakršno drugo odstopanje zgradb ali prostorov za zbiranje oseb, ki imajo za cilj pripravo ali delovanje za ustvaritev česa od onega, kar je navedeno

v gornjih dveh točkah, ako je dotični, ki je zgradbe ali prostore odstopil, vedel za kaj se bodo uporabljali.

4. Organiziranje, združevanje ali propaganda, ki gre za tem, da se izzivajo pobune, meježi, nepokorščina ali nezadovoljstvo med vojaštvom ali da se državljani ali vojaki ne odzivajo svojim vojaškim dolžnostim ali pa da se preprečuje, onemogoča ali omejuje proizvodnja, popravilo ali prenos vojnega materiala ali pa preskrba vojske s potrebščinami kakor sploh vsaka propaganda proti ustanovi vojske, kakor tudi vsaka priprava, poskus ali izvršitev z namenom, da se porušijo ali uničijo objekti, ki služijo javnemu prometu, javnim ustanovam in potrebam.

5. Kdor stopi ali vzdržuje stike s kakršnokoli osebo ali družbo v inozemstvu z namenom, da prejme kakršnokoli pomoč od tam zaradi priprave za revolucionarno ali nasilno spremembo sedanjega političnega stanja v državi ali kakršnokoli drugo dejanje, predvideno v prejšnjih točkah, kakor tudi vsako propagando kake inozemske osebe ali družbe od strani nekoga na teritoriju naše kraljevine, ako ta oseba ali družbe delujejo proti sedanji ureditvi, pravnemu redu in javnemu miru naše države.

6. Proizvajanje ali zbiranje orožja, priprav ali eksplozivnih snovi za enega izmed zgoraj označenih ciljev, kakor tudi vsakršno skrivanje teh predmetov.

7. Priprava, poskus ali izvršitev umora kakršnegakoli organa oblasti.

§ 2. Kdor zakrivi kakršnokoli krivično dejanje, navedeno v čl. 1. tega zakona, bo kaznovan s smrtjo ali z ječo do 20 let. Predmeti krivičnih dejanj bodo zaplenjeni. Osebe, ki vedo, da se pripravljajo zločini, navedeni v čl. 1. pa tega ne prijavijo pravočasno nositeljem državne oblasti, bodo kaznovane z ječo do 20 let.

Zaradi hitrejše in lažje izsleditve krivcev je dovoljeno pristojnim oblastem, da vrše hišne preiskave tudi ponoči.

Razpust verskih in plemenskih strank.

§ 3. Kakor udruženja in politične stranke s cilji, ki so obeleženi v čl. 1. tega zakona, tako se prepovedujejo in razpuščajo vsa udruženja in politične stranke, ki vrše propagando ali prepričujejo druge, da je treba izpremeniti obstoječi red v državi.

Ravnotako se prepovedujejo in razpuste vse politične stranke, ki nosijo versko ali plemensko obeležje. Kdor organizira, podpira ali postane član take organizacije, se kaznuje v zaporom do 1 leta in z globo do 50.000 Din.

§ 4. Ustanavljanje novih in obstoj obstoječih političnih društev, ki imajo druge cilje, kakor so navedeni v čl. 1. in 3. tega zakona, je vezano na nosebno dovoljenje upravne oblasti (velikega župana), one oblasti, kjer ima društvo svoj glavni sedež.

Ako v roku 1 meseca to dovoljenje ni izdano, je smatrati, da ustanovitev društva ni dovoljena. Kdor postane član takega društva, ali ga podpira, se kaznuje z zaporom do treh mesecev.

Ali je društvo političnega značaja, odloča veliki župan one oblasti, kjer ima društvo svoj glavni sedež.

Prirejanje shodov.

§ 5. Prepoveduje se prirejanje shodov pod vedrim nebom ali v zaprtih prostorih, kakor tudi vsi sestanki brez predhodnega dovoljenja pristojne policijske oblasti. Prijave za shod, odnosno sestanek je treba vložiti najpozneje tri dni poprej. V prijavi je treba naznačiti dnevni red shoda, odnosno sestanka. Kdor postopa drugače, bo kaznovan z zaporom do 3 mesecev in z globo do 5000 Din.

Na vsak shod ali sestanek bo pristojna

policijska oblast poslala svojega uradnika kot komisrja, ki ima dolžnost, razpustiti shod v primeru kakršnekoli kršitve zakonov ali odredb.

Ravno tako je treba v istem roku izposlovati predhodno dovoljenje policijske oblasti za vse manifestacije in obhode. Kdor postopa drugače, kakor tudi oni, ki ne poslušajo zapovedi oblasti ob razpustu shodov, sestankov, manifestacij in obhodov, se kaznujejo v kolikor v tem dejanju ni druge krivice iz tega zakona ali iz drugega zakona, z zaporom do 6 mesecev.

Predpisi za uporabo vojske.

§ 6. Državna policijska oblast lahko zahteva od najbližjega komandanta vojske vojaško asistenco za vzdrževanje javne varnosti, če se pokaže, da v kakem konkretnem, težjem primeru niso dovoljni oni organi, ki so določeni za čuvanje osebne in premoženjske varnosti. Podrobnejše odredbe o načinu uporabe vojske bo izdal ministrski svet.

§ 7. Kadar se v kako občino ali srez pošlje vojaštvo radi ogrožene varnosti, potem je prebivalstvo dotične občine, odnosno sreza, dolžno, da iz svojih sredstev vsaka hiša po svojem premoženjskem stanju skrbi za prehrano in druge potrebščine vojske. Zbiranje teh potrebščin vrši pod vodstvom in kontrolo državne policijske oblasti prve stopnje dotična občinska oblast, ki je dolžna izročati zbrane potrebščine pravočasno vojaški oblasti. Tudi vse druge stroške, ki bi jih imela država vsled te uporabe vojaštva, nosi prebivalstvo. Če pa se red kmalu vzpostavi, se lahko prebivalstvo oprosti plačanja povračila teh stroškov, ki padejo v tem primeru v breme državne blagajne. Prebivalstvu se v takih primerih lahko tudi vrne vse ono, kar je že dalo za vojaštvo.

Odredbe proti postopačem.

§ 8. Osebe, ki so osumljene vlačuganja, ki pijančujejo in blodno zapravljajo čas in ki ne morejo dokazati, da se preživljajo na pošten način, se kaznujejo z zaporom do treh mesecev. Razen tega se kot osebe, ki moralno niso neoporečne in ki so nagnene k zločinstvu, lahko pošljejo po prestani kazni v prisilno delavnico. Mladoletni, ki niso obsojeni na zapor, se oddajo v vzgojevališče, v katerem lahko ostanejo največ pet let, če niso izpolnili 16. leta, in lahko ostanejo tam do polnoletnosti. Minister pravde se pooblašča, da izda uredbo o postopnaju za primer pošiljanja takih oseb v zavod za prisilno delo in vzgojo, odnosno moralno popraviljanje mladoletnih. Osebe, ki kršijo red in mir, se lahko z odlokom upravno-policijske oblasti I. stopnje poleg zaporne kazni obsodijo na izgon v drugi kraj, iz katerega se ne smejo oddaljiti brez dovoljenja pristojnega velikega župana, odnosno upravnega mesta Beograda. Kdor se kljub temu vrne, se kaznuje z zaporom in ponovnim izgonom.

Novi predpisi za nošnje orožja.

§ 9. Kdor izdeluje eksplozivne snovi in priprave ali orodje, potrebno za njihovo izdelavo ali posamezne dele, nabavlja, čuva ali drugim prodaja, četudi ve ali more misliti, da so namenjeni za uporabo pri kakem zločinu, naštetim v § 2. tega zakona, se kaznuje z ječo do 5 let.

§ 10. Kdor je pooblaščen, da ima eksplozivne snovi, pa postopa ž njimi proti obstoječim pravilnikom in naredbam pristojne oblasti in povzroča s tem škodo ali nevarnost za premoženje, življenje in zdravje drugih, se kaznuje z denarno globo od 10—10.000 Din po obsegu kazenskega dejanja in po premoženjskem stanju.

§ 12. Brez dovoljenja državne upravne policijske oblasti I. stopnje ne sme nihče nositi, niti imeti orožja. Minister notranjih del

7 Dnih

• počitkom vred je trajalo stvarjenje sveta, torej pomeni število 7 popolnost.

To je dokazano s 7 prednostmi, katere ima

Schicht ovo
Terpentin-
Milo s svojim Prednostmi

bo izdal pravilnik, po katerem bodo postopale policijske oblasti pri izdaji dovoljenja za nošnje in posest orožja in o uporabi kazenskih določb za nedovoljeno nošnje in posest orožja.

Prepovedane stavke javnih namješencev.

§ 13. Državni uradniki in uslužbenci, delavci vojnih administracij, uslužbenci samoupravnih teles, ki posamezno ali v večjem številu ali skupno prenehajo vršiti svojo službo v cilju stavke, se kaznujejo z zaporom 6 mesecev do 3 let, hujskači in kolvodje tudi denarno do 10.000 Din, v kolikor ta dejanja ne bi spadala pod udar kakega drugega člena tega zakona. Z isto kaznijo se kaznujejo one osebe, ki so obtožene pasivne rezistence, kršenja pravnega toka poverjene jim službe ali dela. Minister notranjih del bo v sporazumu z ministrom vojske in mornarice izdal uredbo o pozivanju teh uradnikov odnosno uslužbencev na vojne vežbe v takih slučajih.

§ 14. Osebe, ki poskušajo preprečiti, druge osebe, da ne delajo, se kaznujejo z isto kaznijo kot v členu 13. tega zakona, ako njihovo dejanje ni ocenjeno za hujši pregrešek. Z isto kaznijo se kaznujejo ravnotako tudi osebe, ako se ne razidejo na poziv oblasti, da se odstranijo z mesta, kjer so se nedovoljeno zbrale.

Prepoved hujskanja.

§ 15. Kdor na javnih shodih, v zaprtih ali odprtih prostorih, ali kje drugje nosi ali iznaša kake znake, zastave ali napise kot znak pozivanja ali hujskanja, da se ustvari javno mišljenje, da je treba zamenjati obstoječi pravni red z drugim, se kaznuje s kaznijo, predvideno v členu 13. tega zakona.

§ 16. Vsaka udeležba pri manifestacijah proti organom državnih oblasti se kaznuje z zaporom do 1 leta in denarno globo do 3000 dinarjev.

Sodni postopek.

§ 17. Kadar je obtoženec pozvan k zaslišanju, pa se skriva, pobegne ali ga sploh ni v mestu bivanja 3 dni po pozivu in se to ugotovi z uradnim poročilom pristojne oblasti, ga sodišče ne bo več pozivalo preko službenih novin, niti preko njih vršilo obvestila, marveč bo vse sodne odloke, ki se mu imajo izdati, prilepilo na dom njegovega zadnjega stanovanja ali poslovnega bivališča in na sodni deski

ter se smatra to za pravomočno važno glede štetja rokov.

§ 18. Tudi za dejanja iz tega zakona, zagrešena potom tiska, se uporabljajo predpisi tega zakona.

§ 19. Vsa kaznjiva dejanja po tem zakonu sodijo državna sodišča po svobodnem sodnikovem prepričanju ter se smatrajo tožbe po tem zakonu za nujne, ki imajo prednost pred vsemi drugimi.

Splošni del kazenskega zakonika za kraljevino Srbijo (§ 1.—81.) se uporabi v vsem za vsa krivična dejanja po tem zakonu. Izvzemši § 84. kaz. zak. za kraljevino Srbijo se krivci lahko obsodijo na smrt za vsak zločin po tem zakonu, ako je obtoženec v času dejanja dovršil 18. leto.

§ 20. Vse temu zakonu nasprotujoče odredbe splošnega kazenskega zakonika in drugih kazenskih zakonov ter zakona o tisku ter društvenega in zborovalnega zakona, zakona o nošnji orožja in vseh drugih zakonov, se razveljavijo, ko stopi ta zakon v veljavo.

§ 21. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obveznost, ko se objavi v »Službenih novinah«.

Beograd, 6. januarja 1929.

Aleksander s. r.

Podpisi vseh ministrov.

hripavosti, katarju
pomagajo sigurno
Kaiser-jeve
prsne karamele

V lekarnah, drog.
in kjer so vidni plakati.

Izjava dr. Mačka.

Predsednik HSS in KDK dr. Vladko Maček se je vrnil po avdijenci s prvim vlakom v Zagreb. Nato se je pod njegovim predsedstvom ob 11. dopoldne vršila v Hrvatskem seljačkem domu seja vodstva HSS. Vstopajoč v Hrvatski seljački dom so vsi člani vodstva kazali izredno dobro voljo. Na seji je dr. Maček obvestil ostale člane vodstva o svojih avdijencah pri kralju.

Po seji, ki je trajala preko poldneva, je dr. Maček dal novinarjem naslednjo izjavo:

»Telovnik je odpet, kakor vidite. Vidovdanska ustava, ki je nad 7 let tlačila hrvatski narod, je zrušena. Razpadla je ne samo v zavesti naroda, temveč tudi faktično s sklepom Nj. Vel. kralja. Čvrsto verujem v slogo in zrelost in s tem v moč hrvatskega naroda in v to, da nam bo uspelo, opirajoč se na veliko modrost Nj. Vel. kralja, ustvariti ideal hrvatskega naroda: da postane hrvatski narod gospodar v svojem domu v svobodni Hrvatski.« S tem se je dr. Maček poslovil od novinarjev in odšel na svoj dom.

Vodstvo HSS je odložilo svoje nadaljnje seje do prihoda Svetozarja Pribičevića v Zagreb po pravoslavnih božičnih praznikih.

IZ STRANKE

Zborovanja SKS. Politični shodi, sestanki in občni zbori organizacij, ki so bili napovedani za 13. januarja, se ne bodo vršili ta dan, ampak so preloženi na poznejši čas.

Filovci (Prekmurje). Ustanovni občni zbor kraj. org. SKS se je vršil na novega leta dan v Filovcih pri tov. Lovrenčiču, županu. Vodil ga je tov. Ošljaj Franc, sedanji podžupan. Tov. Fran Rešek, tajnik kraj. org. SKS iz Beltince, je v dolgem govoru obrazložil naš sedanji politični položaj in pozival prisotne, da se potrudijo, da sami primejo krepko za delo v dobrobit kmeta in kmetskega delavca, ker edino od kmetskega naroda je odvisna cela država, ker je njih večina v državi. Pozival jih je tudi, naj se ne pustijo od nobene pokvarjene gospode farbat, ampak, da se združijo v edino pravo njihovo stanovsko Kmeto stranko, v kateri bodo oni sami odločali od spodaj in ne tako, kakor je v nasprotnih kapitalističnih strankah, da oni od zgoraj komandirajo svoje davkoplačevalce in volilce. Izvolil se je sledeči odbor: Ošljaj Franc, podžupan, predsednik; Trajbarič Jožef, podpredsednik; Ošljaj Franc, tajnik; Vaš Henrik, blagajnik in zaupnik. Člani so: Lovrenčič Franc, Berdin Ivan, Švec Martin, Berdin Jožef, Turk Štefan, Rožman Jožef I., Lovrenčič Janez, Rožman Jožef II., Trajbarič Štefan, Nemeč Matija, Berdin Štefan, Lovrenčič Jožef in Trajbarič Jožef, vsi iz Filovce. — Ošljaj Fr., tajnik.

MLADINSKI VESTNIK

Seja pododbora »Zveze društev kmetijskih fantov in deklet« za celjsko kotlino se bo vršila v nedeljo dne 13. januarja t. l. s pričetkom ob pol 9. uri dopoldne pri tov. Šriharju v Caberju pri Celju. Ker je dnevni red izredno važen, zato so vabljeni vsi fantje in dekleta, ki se zanimajo za našo organizacijo, posebno še tisti, ki nameravajo ustanoviti društvo v svojem kraju. Posebnih vabil se ne bo razpošiljalo. Za člane odbora udeležba obvezna. — Za pododbor: Ivan Kronovšek ml.

DOPISI.

Prekmursko pismo iz Brezovcev.

Že dugo smo se nej oglasili. Kak se čuje od razni naši pristašev, ka se vršijo razgovori volilnem kompromiso med dvöma strankoma: med demokratskov in kmetskov strankov voditelji za skupni zastop prihodnji volitvaj v Narodno skupščino. Mi pristaši Slovenske kmetske stranke in radičove stranke v Prekmurji prosimo načelstvo, naj nas poslušne naše želje, ka naj bi pa nej tak zgodilo kak pri zadnji volitvaj. Ka je radikalna stranka ednoga evangeličanska farara pa demokratska stranka ednoga evangeličanskoga farara postavila za kandidat, naša kmetska stranka pa tühinca i za toga vola smo mi zgubili gda do sajamao smo sigdar Radičove poslance meli. Bar na žalost te radičovi poslanci so nas ktomi pomogli ka pri zadnji volitvaj smo se raztrgali, ta za toga volo tak prišlo, ka so sigdar tühinski ljudje bili kandidatejrani med nas Prekmurce nigdar nej prišli, ka bi naše želje nevole poslušnoli. Da bi zdaj prihodnji volitvaj naj nej tak opodili moremo se organizirati v našo kmetsko stranko in našega ednoga domačega človeka za kandidat postaviti šterom se vupamo kade za nas kmete delao. Mi ščemo pravico ino ednako pravdnost, da de naš kmetski narod lađao, da mo mi meli čügle v rokaj mi pavri, šteri nas je naj več, nej kak je zdaj ka tisti par gospodov nad nami pavrami ravna. Jugoslavija je edna kmetska država, pri nas v Jugoslaviji 80%

kmetskega ljudstva, pa nan dónok tisti 20% vlada med nami, kak ščejo tak delajo z nami, dragi moji kmetovje, to smo si sami krivi, pa zekaj? Zato, ka se ne organiziramo v našo kmetsko stranko in se ne odeberemo naše kmetske poslance, šteri bi za nas delali, ali damo se zapelati od tej velki gospodov, šteri nas samo za nos vodijo in sej velka imanja spravljajo in nam pa sigdar vekše poraje nametavajo, kak so nam zdaj v parlamenti včionoli 600 milijon pa več na vgrli ka kleti pa več plačamo. In oblastni odbor pa 70 milijon v našoj mariborskoj vekšo navregli kak k saj moremo gospodariti, to nam je pa oblastni odbor zato navrgao, ka mi plačamo ovo porcijo, tisto se ide v Beograd od fistece pa sama nikse procente nezaj dobimo. In to zato, da drugi skoron nikdar ne plačüjejo, zato pa te saj tiste naše dinare se oni tan ponücajo, ka oni sej železnice in dobre ceste delajo i tak dale. Oni pravijo, ka vi Slovenci in Horvatje lejko plačate, ka ste vi bogati. Zato, dragi kmetje, k mi moremo saj za ove se plačati, če smo v ednoj držövi k moremo si ednaki biti in ednake zakone meti, zato dragi kmetje, saj gledajmo, da se si organiziramo v našo kmetsko stranko, štero smo saj začeli razširjavati in da zdaj v Prekmurji že mamö 10 organizacij naše kmetske stranke, zato, dragi kmetje, zdaj da mi to naše drevo sadimo in da to naše drevo gori zraste in da de sad rodilo, tisti sad mo mi vživali in nej tisti gospodje, šteri so dnes den na vladi in da mi pridemo na vlado, to pa samo s tem dosegnemo, či vküp držimo in se organiziramo v našo paversko stranko. Prekmürski bratje, zato vas na to opominam, da sta dva gospoda iz Maribora Jakob Škrabar, tajnik Slovenske kmetske stranke in Talanji Franc iz Ormoža, dober pajdas kalendaricima, reditelj in pristaš slovenske kmetske stranke iz Brezovce Temlin Viljem, tajnik organizacije kmetske stranke, smo šli par občin v Prekmurji in smo ustanovili pet organizacij naše kmetske stranke.

V Lemerji edno ge je do sejamao demokratska bila in zdaj so v našo kmetsko stopili in to zato, da naše ljudstvo vidi, da je samo edina stranka kmetska za nas, nobena stranka druga ne podpira kmeta. Puravei in Badanci, Bernavci, Zenkovci, te občine mamö se že v našoj kmetskoj stranki organizirane, iz Zenkovci mamö naše stranke kmetske oblastnoga poslance gospoda Hodoščka Frana, šteri za nas Prekmürce dosta skrbeli in gričali v oblastnoj skupščini v Mariboru, se njim lejko zahvalimo za njiv trüd, če gli ka so nam nuj mogli se do primesti ka smo mi želeli, to so nej gospod Hodošček krivi ali naši krelikalci, šteri so na večini v oblastnoj skupščini, zato prihodnji volitvaj si naše poslance kmetske stranke opšlimo ta in krelikalcom pa edne kruglice nej dati. Prekmürci peldo si zemle od tej naši občin, šteri smo se zaj organizirali v našo kmetsko stranko, da naj saksa naša občina v Prekmurji našo kmetsko organizacijo ma. Mi Prekmürski kmetje se tema gospodom Jakob Škrabar, tajniki in Talanji Franc, dober pajdas kalendarium, reditelji se zahvalimo, da sta nam naše kmetske stranke program razložila, štero nam je notri do srca prišlo, kva gospoda pa opominamo, da naj svoje delo nadaljavata našem Prekmurji, naj se razširi kmetska misel in naš kmetski program. Živijo naša kmetska stranka, živijo naša lepa Slovenija!

Prekmürski kmet.

Zg. Šiška. Dne 1. januarja smo imeli dobro obiskan gospodarski sestanek, na katerem nam je g. Frelj, predsednik Društva hišnih posestnikov v Ljubljani, obrazložil kako naj se izplonijo pole za napoved novega davka — zgradarine, katere se morajo do 15 t. m. vložiti pri županstvu. Ker je gotovim po-

sestnikom g. župan odklonil dati pojasnila, kako naj se pole izpolnijo, si bomo drugače pomagali. Pripominjamo pa, da je on župan za vse in ne samo za svoje volilce. G. župan ni smatral za vredno prisostvovati zborovanju, ker menda te stvari že vse pozna, toda mislimo, da jih kot župan ne sme zadržati za sebe, ampak da jih mora pojasnjevati na željo vsem občanom. — Opozarjamo vse prizadete gospodarje, da ja ne zamudijo roka za vložitev napovedi. Kdor bi ne znal pole izpolniti, naj se v svrhu informacij obrne na informacijsko pisarno, ki posluje vsak dan od 6. do 8. ure zvečer do 15. t. m. v gostilni pri Zajcu.

NOVICE.

Zveza slovenskih agrarnih interesentov.

Pripravljalni odbor, ki je bil zbran na zborovanju dne 18. novembra 1928, je izdelal po dobljenih navodilih pravila Zveze slovenskih agrarnih interesentov in je pravila predložil velikemu županu ljubljanske oblasti v odobritev. Do danes pravila še niso vzeta na znanje. Kakor hitro se bo to zgodilo, bo pripravljali odbor sklical ustanovni občni zbor novega društva. Pozivamo vse agrarne občinske odbore v Sloveniji, da popišejo člane za novo društvo in poberejo od njih pristopnino v znesku Din 5.— od vsakega člana. Ta denar je nakazati na Kmetški hranilni in posojilni dom v Ljubljani na čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani št. 14.257. — Vse dopise je zaenkrat poslati na g. Janeza Stražišarja, posestnika v Notranjih Goricah, p. Brezovica.

* * *

VOLILNI IMENIKI SO RAZGRNjeni!

V januariju so razgrnjeni v občinskih pisarnah volilni imeniki, ki se uradno popravljajo. Tovariši, pregledajte vse volilne imenike in vpišite one tovariše, ki so izpuščeni. Volilni zapisniki so ob uradnih urah v občinskih pisarnah vsakomur na svobodno razpolago. Kjer le morete, prepisite si jih!

* * *

Kdo bo komisar oblasti? Bivši predsednik oblastne skupščine dr. Marko Natlačen se je v nedeljo zvečer odpeljal v Beograd. Splošno mnenje je, da bo on imenovan za komisarja ljubljanske oblasti, mogoče pa je tudi, da ne bo imenovan in da bo imenovana kaka nevtralna osebnost.

Sajenje tobaka naj bo svobodno. Udeleženci zadnjega gospodarskega kongresa v Beogradu so zahtevali svobodno sajenje tobaka in svoboden izvoz v inozemstvo. Kakor se čuje, bi bila država k temu pripravljena, zahteva pa na vsak način monopol za prodajo v tuzemstvu.

Ukinitev internata v Pasteurjevem zavodu v Celju. Z odlokom ministrstva narodnega zdravja št. 57062 od 29. decembra 1928 se ukinja v Celju Pasteurjev zavod kot internat. Na steklini obolele in od steklih psov težje poškodovane osebe se bodo odslej zdravile v oblastnih bolnicah.

Odprava potnih vizumov med ČSR in SHS. Konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani naznanja, da je po odloku ministrstva zunanjih zadev v Pragi definitivno odpravljen potni vizum med ČSR in SHS (o čemer smo že na kratko poročali). Potniki se morajo izkazati le z veljavnim potnim listom. Vidiranju so podvrženi nadalje le šečasni potni listi in skupne potne konsignacije.

Dober ribolov. Ribiči so potegnili iz Krke pri Velikem Mraševem 25 kg težkega soma. Ta ribolov se je že izplačal, ker stane cela zakupnina le 500 dinarjev.

Umor v Št. Jurju pod Kumom. Na Štefanovo so slišali prebivalci pri Bregarju v Brebernem skrivnostno strel. Ker ni bilo starega Bregarja od nikoder na dan, so šli gledat skozi okno in opazili Bregarja mrtvega ležati na tleh. Orožništvo je bilo takoj obveščeno ter je na licu mesta ugotovilo, da je bil Bregar ustreljen z lovsko puško v zatilnik. Samomor je izključen. Orožništvo storilce pridno zasleduje.

Veliko tihotapstvo svilé. — Subotiška carinarnica je prišla te dni na sled velikemu tihotapstvu s svilo. Tamošnji carinski posrednik je naročil več zabojev svilenih trakov v Nemčiji za tvrdko Brot. Ko so zaboji dospeli na subotiško carinarnico, jih je posrednik deklariral (označil) za kredo ter plačal za tako tudi carino. Ravnatelj carinarnice je bil pa o tihotapstvu zaupno poučen ter je celo zadevo razkril. Carinski posrednik in tvrdka Brot sta bila kaznovana z globo od Din 669.000.— ter obnem tudi aretirana.

Sadjarjske in vrtnarske podružnice v Ptujju občni zbor se vrši v nedeljo dne 20. januarja 1929 ob 10. uri v prostorih g. Mih. Brenčiča v Ptujju po dnevnem redu: poročilo odbora, volitev novega odbora, poučno predavanje o sadjarstvu, slučajnosti.

Denar naložite
najboljše in najvarnejše
pri domačem zavodu

KMETSKI

HRANILNI IN POSOJILNI DOM

V LJUBLJANI
registrovana zadruga
z neomejeno zavezo

Tavčarjeva (Sodna) ulica 1
Brzovaj: „Kmetški dom“. Telefon 2847
Račun poštne hranilnice št. 14.257

Podružnica v Mariboru
Slomškov trg 3 pritičje
(poleg Stolne cerkve).

*VLOGE na knjižice in tekoči račun
obrestuje po 6%, proti trimesečni
odpovedi po 7½%, brez odbitka
davka na rento.*

Stanje vlog Din 20.000.000.—

**Jamstvo za vloge presega
večkratno vrednost vlog.**

TEDENSKI KOLEDAR.

13. januarja, nedelja: Hilarij.
14. januarja, ponedeljek: Feliks.
15. januarja, torek: Maver.
16. januarja, sreda: Marcel.
17. januarja, četrtek: Anton P.
18. januarja, petek: Priska.
19. januarja, sobota: Kanut.

SEJMI.

14. januarja: Sv. Filip v Varečah.
17. januarja: Kostanjevica, Kotredež, Železniki, Unec, Brezovica, Cerklje, Dobropolje.
18. januarja: Kapele pri Brežicah, Petrovče.

VALUTE.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13 54
1 švicarski frank	Din	10 95
1 avstrijski šiling	Din	8 01
1 angleški funt	Din	276 04
1 ameriški dolar	Din	56 80
1 francoski frank	Din	2 22
1 češkoslovaško krono	Din	1 68
1 italijansko liro	Din	2 97

Zgodovinski 6. januar. Dne 6. januarja 1919 je izšel prvi manifest takratnega regenta Aleksandra narodu Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki javlja nastanek nove države in povdarja zlasti potrebo agrarne reforme, da bo zemlja božja in kmetova. Po desetih letih pa je izšel isti dan nov manifest narodü Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki javlja odpravo vidovdanske ustave in razpušča parlament, oblastne skupščine in občinske odbore.

Preiskovalni zapor Puniše Račića in tovarišev je potrdilo beograjsko sodišče prve stopnje. Obtoženi so: Puniša Račić premisljenega umora poslancev Stjepana in Pavla Račića ter dr. Gjura Basarička in poskušeneega umora poslancev dr. Ivana Pernerja ter Ivana Grandjo, Toma Popović je obtožen kot soudeleženeec, ki je prigovarjal k umoru Stjepana Račića, Dragoslav Jovanović - Lune pa kot duševni in telesni pomagač pri poskusu umora dr. Pernerja. Od obtožencev sta prva dva radikala, a Jovanović-Lune Davidovičev demokrat.

Razjasnjen umor milijonarja pri Sarajevu. Policija in žandarmerija sta po desetdnevem zasledovanju našli sledove za morilci armenskega veletrgovca in znanega milijonarja Tahvoriana, ki je bil umorjen na svojem domu v Sarajevu. Policija je aretirala znanega ekonomo Aco Kukića in njegovega slugo. Aretirani Kukić je veljal za težkega milijonarja in se je pred leti vrnil iz Amerike. Žandarmerija je vrhutega aretirala še več drugih oseb, o katerih domneva, da so sodelovali pri umorstvu trgovca Tahvoriana. Kakor znano, je policija po odkritju umora razpisala nagrado 100.000 Din za one, ki bi izsledili morilce.

Obup zaradi službenih razmer. V soboto je v Kranjski gori skočil pod vlak sodni sluga Anton Muhič, ki ga je razmesaril. Pokojni je bil samec, rodom iz Kočevja. Našli so njegovo poslovilno pismo, v katerem izjavlja, da je šel v smrt zaradi službenih razmer.

Radi konkurza v smrt. V Rumi v Slavoniji se je ustrelil tamkajšnji veleposestnik in žitni veletrgovec Josip Schme. Imel je lepo veleposestvo in se je pričel baviti tudi z žitno trgovino, ki mu je spočetka prav dobro nesla. Zgradil je ogromno žitnico, v kateri je imel vedno več tisoč centov žita. Toda po nekaj slabih kupcijah je zlezal globoko v dolgove. Nad Schmejevimi imetjem je bil proglašen konkurz. Zgube so znašale nad pet milijonov dinarjev. To je bivšega milijonarja tako potrla, da se je ustrelil. Pri njegovem podjetju je oškodovanih več sto večinoma malih upnikov.

Cigani oropali trgovca. V Kruševcu so pretekli teden neznan razbojnik vlomili v hišo trgovca Radosavljevića. Ker je v sobi bila samo trgovčeva mati, so jo razbojniki zvezali v posteljno odejo in jo prisili, da je povedala, kje je shranjen denar. Odnegli so 10 tisoč dinarjev in vložno knjižico Kruševačke banke, glasečo se na 25.000 dinarjev. Oblasti so po poizvedovanju ugotovile, da so vlom izvršili cigani.

Zanimiva naprava beograjske občine. — Beograjska občina je odredila, da se morajo vsi vozovi in avtomobili, preden zapeljejo v mesto, oprati. Na štirih glavnih vhodih v mesto so postavljene čistilnice s škropilniki, ki osnažijo vozove in avtomobile. To so napravili zato, da bi se ubranili blata in praha.

Tovarnar Ford sprejema nove delavce. Ameriški tovarnar avtomobilov Henry Ford bo z novim letom sprejel 30.000 novih delavcev v svojo tovarno v Detroitu. Tako bo zaposlenih v njegovih tovarnah vsega skupaj 180.000 delavcev.

Novi Buddha. V samostanu Užerski v Mongoliji se nahaja dve leti star deček, katerega smatrajo kot utelešenega boga Buddho in uživa vse časti kot pravi bog. Mali deček je naslednik mongolskega papeža velikega Dali Lame.

Trocki bo premeščen v milejše kraje. Znanj ruski revolucionar in bivši komisar rdeče armade Lev Trocki, po rodu ruski žid, ki je bil desna roka Lenjina, je bil od sedanjega diktatorja Rusije, Stalina, izgnan v najoddaljenejši kraj Sibirijske, ker se je s sedanjimi voditelji boljševikov sprl. V sibirskih mrzlih krajih je Trocki težko obolel. Te dni ga je pa Stalin pomilostil in ga bo premestil v južne kraje Rusije, kjer vlada milejše podnebje.

Raj Adama in Eve odkrit. Angleški komandant Thinks se je desetletja pečal s proüevanjem Sv. Pisma in med tem časom večkrat obiskal in prepotoval pokrajine, za katere danes trdi, da se je nekaj nahajal tam zemeljski raj naših prvih starišev Adama in Eve. Trditev angleških duhovnikov, da je svetopisemski raj samo pripovedka in nič drugega, izgleda da je z odkritjem Thinksa povsem podrt. On trdi nasprotno, da je zemeljski raj resnično obstojal in sicer na onem kraju, kjer leži danes Perzijski zaliv. Že v pradavnih časih je preplavila reka Pison dolino, kjer se je nahajal Adamov raj in potopila vse njegovo ljudstvo razen Noeta, Sema, Kama in Jafeta ter njihove družine. V pokrajini Adamovega raja pa je nastal današnji Perzijski zaliv. Dokler ne bo kdo drugi kaj drugega dokazal, bomo Thinksu verjeli, ker tako nič ne stane.

Tunel pod kanalom La Manch. O zgraditvi tunela pod morsko ožino med Angleško in Francosko, ki se imenuje »Kanal La Manch«, se je pričelo zopet resno razpravljati. Posebno je to vprašanje potisnilo v ospredje strahovito neurje, pretekali mesec, ko se je mnogo parobrodov potopilo in je moral biti vos promet, ki je drugače silno živahen, za 48 ur ustavljen. Neki pariški inženjer je napravil načrt tunela in izračunal, da bi graditev tunela trajala tri leta. Tunel bi bil dolg 64 km, od tega 40 km pod morjem. Z zgraditvijo tega tunela bi bil omogočen direkten potniški in tovorni promet med Anglijo in evropsko suho zemljo, kar bi bilo od neprecenljive važnosti tudi za trgovino.

Tudi Perzija uvaja latinico. Perzijska vlada je sklenila, da se bo v vseh šolah pričelo učiti latinske črke, s katerimi pišejo vsi evropski narodi in danes že skoro cel svet. Perzijske črke, ki so podobne turškim, se odpravijo.

Zima pritiska. V Španiji vlada velik uraz, povprečno stoji termometer 20 gradov pod ničlo. Iz Bozena v Tirolah pa javljajo, da je temperatura padla celo na 25 pod ničlo.

Španska bolezen v Ameriki. Dosedaj je umrlo v Ameriki na tej bolezni 12.000 ljudi. Bolezen še vedno ne popušča.

Veliki nemiri na braziljskih plantažah. Na veliki plantaži veleindustrija Forda je prišlo do upora delavcev, ker so bili preslabo plačani. V te kraje je poslano veliko municije in orožja.

Ljudstvo je samo sodilo in obsodilo kmeta Božo Ajdanića zaradi njegovega nasilnega postopanja v dalmatinski vasi Drniš. Ko se je Ajdanić pojavil sredi vasi, se je zbrala velika množica ljudi in ga pričela kamenjati. Obdelovalci so ga toliko časa, dokler ni mrtev obležal na tleh. Po izvršenem činu so se vaščani poskrili, a že drugi dan je orožništvo večino kmetov polovilo.

Tepež. V bolnico so pripeljali težko poškodovanega krojaškega mojstra Ivana Maurerja iz Vrheka pri Tržiču na Dolenjskem. V soboto ga je napadlo več fantov, ki so ga pretepli.

Povsod bombe. Te dni so našli v Vespucijevi palači v Milanu, kjer prebiva nadškof, bombo z uro in bi se imela za pol ure razleteti. Na to so palačo preiskali in so našli še 12 podobnih bomb.

Indijska žena.

Že več desetletij se trudijo in mučijo na vse načine razna državna in privatna društva v Indiji, da olajšajo življenje indijskih žen, posebno vdov in mladih poročenih žena.

Žena po indijskih zakonih ne sme biti nikdar neodvisna in niti v svoji hiši ne sme delati na svojo roko, kar bi hotela.

V otročjih letih pa vse do dekliskih in dokler se ne poroči, mora poslušati svojega očeta kot edinega gospodarja. Kadar se pa poroči, postane sužnja svojega moža, a če ostane vdova, postanejo njeni gospodarji bratje pokojnega moža, kajti žena ne sme biti nikdar svobodna. Žena mora svojega moža spoštovati, kakor boga, če je še tako nič vreden in pokvarjen.

Ženo, ki nima potomstva, lahko mož požene iz svoje hiše v svet po osmih letih skupnega življenja. Ono, kateri so vsi otroci pomrli more izgnati po desetih letih. Ako je pa žena prepirljivka in sitnica, jo mož lahko takoj po poroki spodi.

Po indijskih verskih zakonih je vdovstvo za ženo kazen za prejšnje grehe, ki jih je storila v življenju. Zaradi tega pri mnogih indijskih rodovih vdovo na grmadi sežgo.

Ako Indijec umre in ni zapustil nobenega potomca, ne more priti v raj nesmrtnih. Edino oče, ki je videl obraz svojega otroka, uživa to prednost.

Nekatere vdove gredo prostovoljno na grmado po smrti njihovih mož. Takim mučnicam postavijo Indijci spomenike in njihova imena postanejo sveta.

Danes vladajo te strašne navade le še v onem delu Indije, ki ni zasedena od Angležev. Pred l. 1844 so pa vladale te razmere po celi Indiji. Že l. 1829 je lord Bentinek, generalni namestnik Indije, predložil zakon, ki je strogo prepovedoval take ceremonije proti ženam, toda še danes se ž njimi postopa na najbolj barbarski način.

Mnoga dela, ki jih pri nas izvršujejo živali, morajo v Indiji opravljati nesrečne žene. Še danes brijejo indijski duhovniki vdovam glave, da bi se videlo že na zunaj, da jim je umrl mož. Vdove ne smejo nositi razkošnih oblek in ne smejo prisostvovati hišnim svečanostim in ne verskim obredom. Vsi gledajo na nje s prezirom in nezaupanjem.

Največja ovira za enakopravnost in svobodo žen ter za razširjenje evropske civilizacije v Indiji je njihovo versko praznoverje.

To je na primer ravno tako praznoverje, kakor pri nas, ko mislijo klerikalci, da bo vrug na vroči masti cvrl tistega, ki bere »Kmetški list«.

čez petdeset let.

Nisem ga iznenadil pri kidanju gnoja, kakor tudi ne pri razbijanju kep. Baš je odlagal pipete in kemikalije, s katerimi je preiskaval neko kulturo.

Kmet »Prihodnež« namreč ni imel žuljavih rok, vdratih lic in drugih telesni napor izražajočih znakov, pač pa so njega poteze na obrazu pričale, da ga obvladujejo globoke duševne brige.

Z daleka me je zagledal in vzkliknil: »Zdravo, Tone! No, tebe pa se nisem nadejal tako nepričakovano. Zelo me veseli, da si nas obiskal, saj se že skoro dve leti nismo videli. Le na podlagi tvojega zadnjega pisma sem mislil, da se v par tednih vidiva, a danes si me tako veselo presenetil.«

»Nisem mogel dalje premagovati hrepenjenja po domači grudi,« mu odvrnem, nisem mu pa mogel pojasniti, da me je prav tako, če ne še bolj — prevladala vroča ljubezen do njegove hčerke Zore, žejja, katero sem mogel utešiti le v napoju njenih oči. Zato sem kar nadaljeval:

»Lanske božične praznike sem sicer praznoval v Irkutsku, letošnje pa sem na vsak način hotel preživeti v domačem krogu. Včeraj zjutraj sem se vkrcal na zračno ladjo, opoldne sem bil že blizu Moskve, a večerjal pa doma. Tja sem se prvič vozil 14 dni, sedaj pa sem za povratek rabil komaj 12 ur.«

»Drugič pa se morda pripelješ že kar v toliko minutah. Saj sem baš sinoči čul radioporočilo, da je uspeh preizkušnje z elektrodinam sijajno uspel. No, pa to pustiva drugim, midva pa pojdiva na požirek sadnega soka, Zora pa nama postreže z nekoliko prigrizka. Med tem mi boš povedal, kaj si doživel novega potom prakticiranja po širni matuški Rusiji.«

Sledeč svojemu gostitelju iz malega agrolaboratorija in stopivši v električni voz, mi, opazivši moje začudenje, takoj pojasni:

»Odkar smo združnim potom izrabili ogromno naravno silo Save, mi elektrika greje, kuha in goni — poleg številnih strojev tudi to-le malo železnico, s katero se vozi vse, od ljudi do krme in stelje, a ves pogon me stane komaj toliko, kolikor preje vzdrževanje enega konja.«

Med tem sva že izstopila pri stanovanjski hiši. Pri poleg stoječi lični, z bujno vinsko trto oviti uti komaj opazim vhod v kuhinjo, iz katere se tudi vidi vrata v kopalnico in pralnico. V njej opazim svoj ideal — Zoro, katera baš jemlje iz električnega pralnega aparata kot sneg belo perilo, da ga zlika. Mislil sem, da jo presenetim, a sem se varal, a ne samo varal, ampak tudi — opekel.

Ko sem tiho, po prstih stopajoč se priplazil komaj do sredi kuhinje, me opazi krepak volčjak Čuvaj, s katerim se še seveda niti videla nisva dosedaj, vsled česar ni mogel on mene bolje poznati, nego jaz njega. Ker je gospodar mimogrede stopil v klet po pijačo in me pustil samega, ga je nekoliko preveč po paragrafih zastopal »Čuvaj«. Zagodel je samo kakor bi hotel reči:

»Pa niti potrkal ni in se odkril, neolikaneč!«

Bliskoma je skočil izpod kuhinjske mize in se zagnal vame. Sicer sem zakričal sam, pa tudi Zora, katera se je ozrla na pasje renčanje — a je bilo že prepozno. Pasja mrcina se mi je zakadila s tako silo v pleča, da mi je pregnala vsako orijentacijo.

Precej časa je poteklo, preden se je splošno razburjenje in nato sledeči smeh polegel. Zora mi je v dno duše užaloščena z iskrenim sočutjem izprala, razkužila in obvezala rano, ki mi jo je povzročil pes.

Hitro sem, šaleč se, obrnil pogovor na prave običajnih obiskov. Pri obedu v uti pa smo že popolnoma pozabili na vse. Prav kmalu sva zopet reševala tehniška vprašanja.

»Se vidi, da nam še marsičesa manjka v možganih, treba bo še ljudi pripraviti, da bodo kos nalogi, katero tirja bodočnost v napredku,« nadaljuje, ko mi opisuje težkoče, na katere so naleteli o priliki organiziranja združne zračne »železnice«, »toda ako smo zadnjih deset let napravili tak skok, upam, da ni daleč čas, ko se nam uresniči ta lepa ideja.«

Z izvedbo tega projekta bodele potem potom elektrike uvažali in izvažali iz polja vse in ob vsakem času, ne da bi škodovali kulturam ali zemlji, pa makar po najhujšem nalivu. Odpadle bodo ceste in pota ter njih vzdrževanje, povečala se bo čez in čez rodovitnost zemlje, katera je bila do sedaj mrtva, kar je v Rusiji že večinoma izvedeno. Tudi tu bi celo stvar morala vzeti v roke država.«

»Ravno zadnje dni smo obravnavali tozadevne predloge,« mi brž pojasni in nadaljuje: »Sedaj gre to delo hitro od rok, odkar imamo kmetško vlado, smo v teh treh letih dali našemu podeželju vsaj toliko — če ne več — prepotrebni ukrepov, nego preje v toliko generacij. Baš včeraj smo se pogovarjali, kaj bi rekli stari »liberalci« in »klerikalci« kakor

na primer »Kopitnež«, ko bi se vrnil iz groba in ne imel prilike oboževati SLS, ker je zmrznila, moral bi se pri nas organizirati, ako bi sploh mogel, saj nas je tako strasno črtil, da ni mogel zvedeti najjasnejše resnice. Saj je nekoč »Kmeti list«, ko mu ga je poštar pomotoma zamenjal za »Domoljuba«, s palico bezal v peč, a si je še roke umil!

»Pa bi mu tudi ne bilo živeti« — mu pomagam, — »ker ste njegov sosed, a narodni poslanec te »pregrešne« stranke. Menil bi, da coprate, ko se, upravljajoč električni plug, potem radio-aparata udeležujete v narodni skupščini.

»Še bolj razočaran pa bi bil »Natveznikov« Jože, kateri je vedno govoril o Rusiji, kot o jami razbojnikov, ko bi mu ti danes dokazovali, kako je ona danes le središče naše kulture in splošnega napredka, pravcata nova Amerika.«

Med tem nama Zora servira svoje nadaljne proizvode svoje kuharske umetnosti in me podraži:

»Sedaj pa ne boš več zabavljal, da smodim jelo in odelo. Žerjavica in dim sta tačas izginila iz našega ognjišča, a nadomestila ju je elektrika, katera se pusti vprav tako krotiti v ioncu kakor v likalniku.«

»No, vidiš, tako sem te jaz prepričeval že pred leti, a mi nisi verjela, danes pa ti prinašam veselo vest, kako je potem te energije in raznih drugih kemikalij mogoče v najhujši zimi v par urah vzgojiti med drugim najsočnejšo solato, boljše nego jo more pridelati naravnim potom prvovrstni vrtnar. No pa ti prihodnjic cel proces praktično pokažem, ko prinesem s seboj vse potrebno.«

»Ako bo šlo tako naprej, se bomo kmalu morali kmetje preobraziti v kemike«, mi pristavi oče.

»In še več smo zadnje dni eksperimentirali v irkutskih laboratorijih.«

Da obdržite v domači občini milijone, kateri romajo danes v obliki zavarovalnine raznim židom in delniškim družbam v njihove nenasitne žepe, organizirajte požarna in druga zavarovanja po tem-le zgledu:

Zavarovalna zadruga ima na primer 300 požarnih zavarovanj, 200 na življenje, 600 na živino itd. Vsem članom se ocenijo zavarovani predmeti, kateri ne morejo biti zavarovani za več nego so faktično vredni (boljše nekaj odstotkov manj). Vsi plačajo primerne deleže kot garancijo za redno plačilo, na primer 1% od zavarovane vsote.

Zavarovalnina se pobira samo v slučaju nesreče, oziroma koncem istega leta. Ako na primer pogori zavarovanec proti požaru z zavarovano vsoto 100.000 Din, bi v tem slučaju ako bi bili vsi enako zavarovani — plačal vsak po Din 333 33, oziroma v toliko različno, kolikor bi bili neenakomerno zavarovani itd.

Podroben načrt vam dam na razpolago, ako se zanimate za stvar. Ko boste vse dobro prevdali, boste prišli do prepričanja, da bo vsako leto ostalo s tem v občini ca 300.000 Din, kar je vsekakor lepa vsota. Ker se bodo sedaj ljudje primernejše zavarovali, pa bo tudi odpadlo ono beračenje in revščina bo po vsakokratnem požaru, kar je tudi precejšnje današnje breme; saj vsak, ki ima le malo sočutja, pomaga človeku - pogorelcu do novega doma. Toraj še malce več organizirane podpore — sotrpinu - pogorelcu, pa je zavarovalnica tu!

»Ta ideja pa je res krasna«, mi odvrne navdušeno, »o priliki jo hočem sprožiti v našem poslanskem klubu in če se bo le dalo, mora država to prepotrebno samopomoč v gospodarskem in socialnem pogledu podpreti s primernimi ukrepi.«

Ker je bilo že precej kasno, sem se poslovil in obljubil še večkrat priti na tako zimsko kramljanje.

Fr. Rojec:

Predpustna.

Čul sem, da Peter, ki v Ljubljani je šolal se, a kmet postal, na svoji svatbi družbi zbrani v pozdrav nagovor je podal: Pozdravljeni in Bog ohrani naj v zdravju vas in kmeti stan! Jaz zdrav sem, imam čvrste ude in krepko mišičasto dlan. Z rokami temi bom iz grude domače dvignil ves zaklad, ki ga sedaj nam skriva škrat nevednosti še pod zemljico. A z brkho ženka in družico, ki mi jo je sam Bog izbral, ko mi srce je zanjo vžgal, se bova dobro razumela in vedno rada se imela. V Ljubljani bival sem več let in vživel se v gosposki svet, nikakor pa se pogospoščil in spridel nisem, če privoščil sem si zabave, kjer ljudi spoznaval sem od vseh strani. V Ljubljani sem učil se tudi, kako najlažje prepodi se škrat, ki se na naši grudi sedi in v njej zaklad tišči. Juhé, juhú, predpust je tu; jaz sem dobil posest, ženico, kaj hočem več, juhé, juhú! Na svojem sem in se s pravico zavedam, da kot gospodar tu sebi prvi sem vladar! Z zemljó sem plodno in z družico največji božji dar prejel; v tej mladi sreči rad vesel vse dobre bi ljudi objel. Med njimi bi seveda bil na vrsti prvi, očka vi, ki ste mi srečo naklonili. To pa pri nas v navadi ni, zato napijem, trčim s svati: Bog živi, očka, ves in vse, ki so in hočejo ostati nam mili bratje in sestre! Ogreje vino vsa telesa, od sreče sem ogrel se jaz. Zdaj ženka, pa v vrtinec plesa skočiva še za kratek čas! V življenje lepo pleševa, harmonikar, tralalala, le živo, živo, kar se da!

NARODNI GOSPODAR

Trgovska pogodba z Avstrijo stopi v veljavo 10. januarja.

»S'ovenec« z dne 31. decembra 1928 poroča: Po dolgotrajnih pogajanjih je bila sklenjena med Avstrijo in Jugoslavijo trgovska pogodba, katero sta danes podpisali obe vladi. Pogodba stopi v veljavo v 10 dneh. V novi pogodbi so bolj vpoštevane želje avstrijskih agrarcev in je tako uvoz jugoslovanskih agrarnih produktov še bolj otežkočen. Zato pa nova pogodba štiti jugoslovanske industrije.

Kakor smo že poročali, je bil dodatek h trgovski pogodbi z Avstrijo sklenjen že 9. julija 1928. Obe vladi in oba parlamenta, naš in avstrijski, sta ta dodatek potrdila, naša skupščina takrat, ko je bil ministrski predsednik dr. Korošec, dne 31. decembra 1928 pa so bile potrjene listine podpisane na Dunaju in ob tej priliki je bilo tudi dogovorjeno, da se 10. januarja začne pogodba v celoti izvrševati. Iz te pogodbe bomo vzeli one številke, ki zanimajo naše podeželsko ljudstvo, da bo vsakemu jasno, kaj pomeni, če odločuje v vladi, ki sklepa take pogodbe, stranka, ki se na zunaj dela, da je tudi kmeti, v resnici

pa je čisto nekaj drugega. Kmeti gospodar natanko ve, kaj mu na posestvu največ prinaša, eden ima največ dohodkov iz polja, drugi iz živinoreje, tretji iz vinograda itd. Ta gospodar tudi dotični gospodarski panogi posveti največjo pažnjo in vložil vso skrb in trud v njo. Kakor pri posameznem gospodarju, tako je tudi pri državnem gospodarstvu. Vlada, gospodar v državi, če je pametna, tudi najpreje preštudira, katera panoga gospodarstva prinaša največ koristi državi, to je ljudem, ki tvorijo to državo, potem pa temu primerno uredi državno gospodarstvo. Pri naš, temu ne bo nikdo ugovarjal, je kmetijstvo, glavni vir vseh dohodkov, če je to tako jasno, potem je tudi jasno, da mora vlada, ki je gospodar v državi, v prvi vrsti skrbeti za rentabilnost kmetije in glavno skrb posvetiti tej panogi, skrbeti mora pa tudi za vse druge, kakor oni kmet, ki mu je živinoreja glavni vir dohodkov, tudi ta ne more brez polja, ki mu daje prehrano za živino, in brez gozda izhajati, vendar pa posveča prvo skrb živinoreji. Sedaj pa pogledimo, kako je vlada dr. Korošca skrbela pri sklepanju trgovske pogodbe z Avstrijo za glavno gospodarsko panogo v državi: Kmetijsko produkcijo otežkočava na korist industrije. To dokazujejo jasno tele številke, ki kažejo, koliko bo plačati izvozne carine za naše blago: od vola čez 500 kg težkega od vsakih 100 kg 97 dinarjev 92 par (59-20), vol pod 500 kg težine od 100 kg 115 Din 20 par (59-20), od telet 403 Din 20 par (0), vprežna žival goveja 576 dinarjev (0), prašičev težina 40—110 kg 207 dinarjev 36 par (103-68), prašičev zaklanih težina 40—110 kg od 100 kg 311 Din 4 pare (103-68), prašiči težki (špeharji) so prosti carine, špeharji zaklani od 100 kg 65 Din 12 par, meso goveje od 100 kg 264 Din 96 par (188-24), meso svinjsko od 100 kg 345 Din 60 par (138-24) mast in špeh od 100 kg 115 dinarjev 20 par (44-58), 1 konj, star preko 2 leti 1657 Din 60 par (691-20), 1 konj pod 2 leti 864 Din (345-60), za češplje, pekmez in slivovko so postavke znižane. (Številke v okrepajih pomenijo izvozno carino do sedaj).

Iz vseh števil se vidi, da bo nova carinska tarifa udarila slovenskega kmetovalca. Naglašamo, da je to naredila še stara vlada. Koliko pršutarjev se je izvozilo na Dunaj! Sedaj se bo ta trgovina ustavila ali pa bodo pri nas cene padle. Milijoni dinarjev, ki jih zaslužijo slovenske kmeti s prešičjo rejo, bodo romali, mesto v njih žepe, v avstrijsko carinsko blagajno. In kdo bo imel dobiček od tega? Povišali so naše uvozne carine po večini na železno orodje, ki ga potrebuje naš kmet in od tega naj ima dobiček naša industrija, ki ga mora pa zopet plačati slovenski kmet in delavec. Pa tudi dobiček industrije je le navidezen, kajti če bo največji konzument (potrošač) kmet obubožal popolnoma, bosta tudi delavec in industrijalec brez zasluzka.

Politika dr. Korošca in bivše vlade nas tira v prepad in pri takem delu se še upajo klerikalni poslanci na raznih sestankih govoriti o velikih uspehih, ki jih je dosegla klerikalna vlada pri trgovskih pogodbah. Ravno sedaj nam naši pristaši poročajo iz več župnij, kako gospodje raz prižnic rohne proti »Kmeti listu« in priporočajo »Domoljuba«, »S'ov. Gospodarja« itd., ki da je edino katoliško časopisje. Ne »Domoljub«, ne »Slov. Gospodar«, nobeden od teh ni katoliški list, oba sta klerikalna politična lista, ki zagovarjata politiko protikmeti gospode in žalostno je, da se duhovščina toliko poniža, da zlorablja vero v protikmeti interese. Ni kmeti list nevaren veri, nevaren pa je politiki protikmeti gospode, ker prinaša poročila, ki gospodarsko politično izobrazujejo našega kmeta. Zato nobenega strahu, v vsako hišo »Kmeti list«, pa bo kmalu konec takih krivic, kakor jo povzroča trgovska

pogodba z Avstrijo, ki jo je sklenila in podpisala vlada dr. Korošca. Zato je čisto v redu, da je sam vladar tej vladi odpovedal. Živijo Kralj!

Licencovanje žrebcev v mariborski oblasti. Na podstavi zakonitih predpisov v licencovanju žrebcev se razglša, da morajo lastniki, ki nameravajo v prihodnji plemenitni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, prigrasiti te žrebce najpozneje do 20. januarja 1929 pri onem sreskem poglavarju (mestnem magistratu), v čigar okolišju se nahaja. Pri prigrasitvi, ki se vrši pismeno ali ustmeno, se mora obenem naznaniti: 1. Ime, priimek in bivališče lastnika; 2. pasma in rod, starost in barva, kakor tudi kraj, v katerem stoji žrebec. Opozarjam, da se za žrebce polnokrvnih pasem pod štirimi leti in za mrzlokrvne pod tremi leti splošno ne daje

dopustila za spuščanje. Svoječasno bodem razglasil, kje in kedaj bo pregledovala komisija prigrasene žrebce in dajala dopustila (licenco). — Veliki župan mariborske oblasti.

Lovcem v uvaževanje! Pod pritiskom težkih gospodarskih razmer, ki se vlečejo pri nas iz leta v leto, je nastopilo ubožanje prebivalstva in s tem znatno reduciranje njegove kupne moči. Trgovina občini zato še večjo stagnacijo, ki jo še potencirajo vedno nova davčna bremena, tako, da uspeh podjetij pada na minimum. Bodisi podjetnik ali delavec, tako telešni kot duševni, je danes na robu prepada. Izvzeti tudi nismo mi lovci. Treba je gledati na vsako paro. Zato je hvalevredno, da se nam hoče v teh težkih časih pomagati in da Uprava Ljubljanskega velesjema roko v roki z Lovsko zadrugo tudi letos prireja kožni sejem. Ta se vrši v prostorih Ljubljanskega velesjema dne 21. t. m. Težko nam je bilo delati preje, ko smo v sled nezadostnega smisla za organizacijo prodajali razkropljeni po vsej državi svoj pridelek — kože — za ceno, ki so nam jo diktirali drugi in ko so nas izrabljali razni prekupci, dobro zavedajoč se svoje premoči napram nam poedincem. Težko bi nam bilo — posameznikom — tudi danes, ko je kupna moč kon-

zumenta tako padla. Ali blaga sploh ne bi oddali, ali pa za neprimerno ceno — v našo izgubo. Naša rešitev je baš v organiziranem kožnem sejmu, in edino le tu. Kar nas je, vsi pošljimo svoje blago na to organizirano prodajo, na kožni sejem v Ljubljano. Nihče naj ne cepi vrst, zavedajmo se, da je na nas samih naša usoda. Rekažimo, da smo tudi mi stanovsko zavedni, proč s predsodki, ki so že marsikomu bili vzrok propada. Toliko časa boš zastoj trkal na vrata boljšega obstoja, dokler ne boš spoznal, da je le v skupnem nastopu rešitev. Korak za korakom je ideja skupnosti in solidarnosti pričela dobivati na terenu med nami ter prišla do izraza na dosedaj prirejenih kožnih sejmih. Posledice niso izostale in koristi bomo imeli od leta do leta večje. Zato pošljite vsi svoje blago čimprej v Ljubljano. Vsa navodila dobite na zahtevo brezplačno z obratno pošto od urada Ljubljanskega velesjema, oddelek »Divja koža«. Blago se sprejema do 19. t. m.

Književnost.

»Kmetijski koledar« v žepni obliki za leto 1929., ki ga je izdala Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani, je popolnoma razprodan. Dejstvo, da se je v tako kratkem času razprodala vsa zaloga, najboljšo pričča, da je ta koladarček ugodil želji in zadostil potrebam naših kmetovalcev. Ker je pa še vedno zelo mnogo zapoznelih naročnikov, ki bi radi imeli ta koladarček, zato prosimo vse one, ki so dobili koladarčke v razprodajo, a jih ne morejo prodati, naj nerazprodane izvode takoj vrnejo Kmetijski tiskovni zadrugi, Ljubljana, Kolodvorska 7.

Pošteno služkinjo

ki je vajena dela na kmetiji in gospodinjstva, sprejemem v službo takoj. — Naslov se izve v upravi »Kmetijskega listca« v Ljubljani.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o upotrebi in množini, rentabilnosti kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUŠE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si pribrani večkratno trošenje umetnih gnojil.

Kmetijski list se priporoča za oglašanje inseratov!

ALFA-ročni separatorji,
ALFA-separatorji na strojni pogon,
ALFA-pripomočki za mlekarstvo,
ALFA-naprave za parjenje krme,
ALFA-posode za razpošiljanje mleka,
ALFA-stroji za podoj,
ALFA-pločevinasta posoda

za vsi rezervni deli teh predmetov se dobijo vedno pri:

Alfa-separatorji i strojevi za mlekarstvo
Zagreb, Boškovičeva ulica 46

ali pri njenih zastopnikih.

telefon 67-43. - Brzjaviti: Alfalaval, Zagreb

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. LJUBLJANA

rodaja po najugodnejših cenah samo na debelo:

Premog, domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.
Kovaški premog vseh vrst.
Koks, livarniški, plavžarski in plinski.
Briketi.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG
d. d.
LJUBLJANA, Miklošičeva c. 15/1.

Najboljši in najtrpežnejši šivalni stroji in **KOLESA** so **GRITZNER** in **ADLER** za dom, obrt in industrijo, v raznih opreah. Istotako švicarski pletilni stroji **DUBIED** Pisalni stroji **URANIA**

Ugodni plačilni pogoji. — Večletna garancija.

Tovarniška zaloga:

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Kmetje! Kadar kupujete v mestu svoje potrebščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago. --

Prometna banka d. d.

Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 2

(vogal Pred Škofijo 1, nasproti magistrata)

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. tek. rač. 13.853

Žiro-račun
pri Narodni banki

Kakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilna knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.